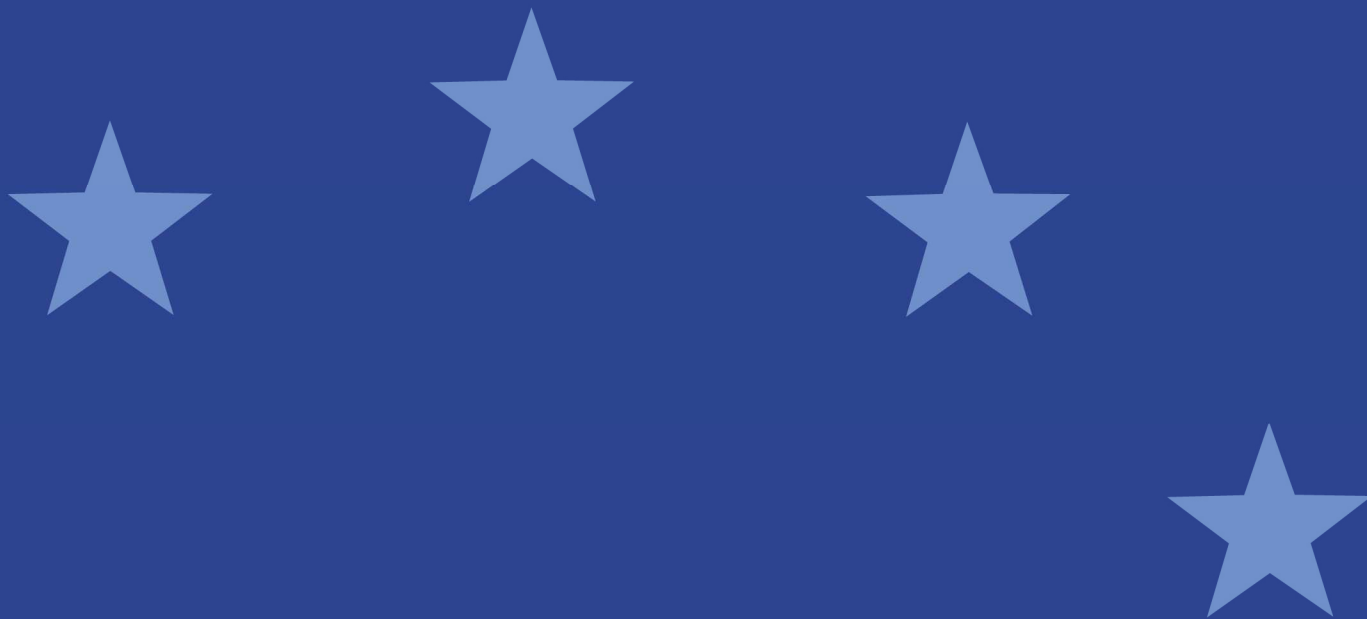

European Securities and
Markets Authority

Iránymutatások

**a kereskedési platformok, befektetési vállalkozások és illetékes hatóságok
által, automatizált kereskedési környezetben alkalmazandó rendszerekről és
kontrollokról**

Tartalomjegyzék

I. Az iránymutatások hatálya	3
Tárgyi hatály	3
Alanyi hatály	3
Időbeli hatály	4
Beszámolási követelmények	4
II. Fogalommeghatározások	5
III. Cél	6
IV. Iránymutatások a kereskedési platformok, befektetési vállalkozások és illetékes hatóságok által, automatizált kereskedési környezetben alkalmazandó rendszerekről és kontrollokról	6
1. sz. iránymutatás: A szabályozott piacok és az MTF-ek elektronikus kereskedési rendszereire vonatkozó szervezeti követelmények	6
2. sz. iránymutatás: A befektetési vállalkozások elektronikus kereskedési rendszereire (ideértve a kereskedési algoritmusokat is) vonatkozó szervezeti követelmények	9
3. sz. iránymutatás: Az automatizált kereskedési környezetben folytatott tisztességes és rendezett kereskedés előmozdítását célzó, a szabályozott piacokra és az MTF-ek re vonatkozó szervezeti követelmények	13
4. sz. iránymutatás: Az automatizált kereskedési környezetben megvalósított tisztességes és rendezett kereskedés előmozdítását célzó, a befektetési vállalkozásokra vonatkozó szervezeti követelmények	16
5. sz. iránymutatás: Az automatizált piaci környezetben megvalósuló piaci visszaélések (különösen a piacbefolyásolás) megakadályozását célzó, a szabályozott piacokra és MTF-ekre vonatkozó szervezeti követelmények	18
6. sz. iránymutatás: Az automatizált piaci környezetben megvalósuló piaci visszaélések (különösen a piacbefolyásolás) megakadályozását célzó, a befektetési vállalkozásokra vonatkozó szervezeti követelmények	21
7. sz. iránymutatás: Azon szabályozott piacokra és MTF-ekre vonatkozó szervezeti követelmények, amelyek tagjai/résztevői és felhasználói közvetlen piaci hozzáférési, illetve szponzorált hozzáférési szolgáltatást nyújtanak	22
8. sz. iránymutatás: A közvetlen piaci elérési, illetve szponzorált elérési szolgáltatást nyújtó befektetési vállalkozásokra vonatkozó szervezeti követelmények	24

I. Az iránymutatások hatálya

Tárgyi hatály

1. Ez a dokumentum az EÉPH-rendelet 16. cikkének megfelelő iránymutatásokat tartalmaz. Az EÉPH-rendelet 16. cikkének (3) bekezdésével összhangban az illetékes hatóságoknak és a pénzügyi piaci szereplőknek minden erőfeszítést meg kell tenniük azért, hogy megfeleljenek az iránymutatásoknak és ajánlásoknak.

Alanyi hatály

2. Ezek az iránymutatások tartalmazzák az EÉPH-nek a Pénzügyi Felügyeleték Európai Rendszerén belüli megfelelő felügyeleti gyakorlatokra, illetve arra vonatkozó álláspontját, hogy miként kell alkalmazni az uniós jogszabályokat egy adott területen. Az EÉPH ezért elvárja minden érintett illetékes hatóságtól és pénzügyi piaci szereplőtől, hogy eltérő utasítás hiányában betartsák ezen iránymutatásokat.
3. Az iránymutatások a következőkre terjednek ki:
 - a. elektronikus kereskedési rendszereknek egy szabályozott piac vagy multilaterális kereskedési rendszer (MTF) által történő működtetése;
 - b. az elektronikus kereskedési rendszereknek – beleértve a kereskedési algoritmusokat is – egy befektetési vállalkozás általi, saját számlás kereskedését vagy ügyfelei megbízásainak végrehajtását célzó használata; és
 - c. az ügyfelek megbízásainak végrehajtására irányuló szolgáltatás részeként a befektetési vállalkozások által biztosított közvetlen piaci vagy szponzorált elérés.
4. Az iránymutatások olyan vállalkozásokat is érintenek, amelyek a MiFID-irányelv hatálya alatt nem minősülnek piacműködtetőnek vagy befektetési vállalkozásnak. Ide tartoznak azok a vállalkozások, amelyek piacműködtetők, illetve befektetési vállalkozások részére értékesítenek elektronikus kereskedési rendszereket, vagy ilyen rendszereket szerződő partnerként biztosítanak, vagy befektetési vállalkozások részére csatlakozási szolgáltatást biztosítanak a kereskedési platformokhoz. Az ilyen vállalkozásokra a kereskedési platformoknak és befektetési vállalkozásoknak az elektronikus kereskedési rendszereikkel kapcsolatos kötelezettségei vonatkoznak.
5. Az iránymutatások olyan vállalkozásokra is vonatkoznak, amelyek nem tartoznak a MiFID-irányelv hatálya alá, de saját számlás kereskedést folytatnak, és tagként, résztvevőként vagy felhasználóként közvetlenül, illetve közvetlen piaci elérési szolgáltatáson (DMA) keresztül, vagy szponzorált eléréssel (SA) hozzáférhetnek a kereskedési platformokhoz. Ezekre a vállalkozásokra a kereskedési platformokon történő tisztességes és rendezett kereskedésnek az engedéllyel nem rendelkező tagokat, résztvevőket és felhasználókat érintő követelményeivel kapcsolatos

iránymutatások, valamint a kereskedési platformokat és befektetési vállalkozásokat érintő, a közvetlen piaci elérést és a szponzorált elérést szabályozó iránymutatások vonatkoznak.

6. Az iránymutatásokban a befektetési vállalkozásokra való hivatkozás minden esetben az automatizált kereskedési rendszerben ügyfelei megbízásait végrehajtó, illetve saját számlás kereskedést folytató befektetési vállalkozásokat jelenti. MTF-et működtető befektetési vállalkozásokra a kereskedési platformokra vonatkozó iránymutatások alkalmazandók.
7. Az EÉPH meghatározása szerint a befektetési vállalkozások által használt elektronikus kereskedési rendszerek közé tartoznak egyrészt azok az elektronikus rendszerek, amelyek a megbízásokat a kereskedési platformokhoz továbbítják (függetlenül attól, hogy az adott megbízást az ügyfelek elektronikus úton nyújtották-e be a befektetési vállalkozáshoz), másrészt azok az elektronikus rendszerek – például kereskedési algoritmusok –, amelyek automatikusan generálnak megbízásokat. A vállalkozások használhatnak intelligens megbízástovábbító rendszereket (Smart Order Routers – SOR) is arra, hogy a megbízásokat a kereskedési platformokhoz eljuttassák. E dokumentumban az EÉPH az SOR-rendszerekkel csak a megbízások rögzítésével kapcsolatos kockázatok vonatkozásában foglalkozik, és nem tér ki például a megbízások legkedvezőbb végrehajtására.
8. Az iránymutatások nem kizárólag a részvényekkel való kereskedelemre vonatkoznak; tárgyakat képezi bármely (a MiFID-irányelvben meghatározott) pénzügyi eszközzel, automatizált környezetben történő kereskedelem.
9. Mind a kereskedési platformok, mind pedig a befektetési vállalkozások esetében az ezen iránymutatások betartása érdekében alkalmazandó rendszereket és kontrollokat az adott platform, illetve vállalkozás jellegének, méretének, valamint tevékenysége összetettségének figyelembevételével kell kialakítani.

Időbeli hatály

10. Ezen iránymutatások *egy hónappal azután lépnek hatályba, hogy az illetékes nemzeti hatóságok azokat hivatalos honlapjukon, saját nyelvükön közzétették*. Ennek az ütemezésnek megfelelően, egyéb ellenkező értelmű tájékoztatás hiányában, a piaci szereplőknek 2012. május 1-től meg kell tudni felelniük az iránymutatásoknak.

Beszámolási követelmények

11. Az iránymutatások hatálya alá eső illetékes hatóságoknak úgy kell betartaniuk azok rendelkezéseit, hogy saját felügyeleti gyakorlataik részévé teszik azokat, ideértve azokat az eseteket is, amikor a dokumentum adott iránymutatásai elsősorban a pénzügyi piac szereplőire irányulnak. Az illetékes nemzeti hatóságoknak *a végleges iránymutatások összes hivatalos uniós nyelven történő közzétételétől számított két hónapon belül* értesíteniük kell az EÉPH-t arról, hogy betartják-e, illetve be kívánják-e tartani ezen iránymutatások rendelkezéseit, illetve be kell számolniuk arról, hogy mely okok miatt kívánnak eltérni azoktól.
12. A pénzügyi piaci szereplőknek nem kell bejelenteniük az EÉPH felé, hogy betartják-e ezen iránymutatások rendelkezéseit.

II. Fogalommeghatározások

13. Az ezen iránymutatásokban dőlt betűvel szedett kifejezések alatt az alábbi táblázatban meghatározottak értendők. Az iránymutatásokban használt bizonyos egyéb kifejezések, mint például a „befektetési vállalkozás” kifejezés, a *pénzügyi eszközök piacairól szóló irányelv (MiFID)* 4. cikkében meghatározott jelentéssel bírnak.

A pénzügyi eszközök piacairól szóló irányelv (MiFID) Az Európai Parlament és a Tanács 2004. április 21-i 2004/39/EK irányelve a pénzügyi eszközök piacairól, a 85/611/EGK és a 93/6/EGK tanácsi irányelv és a 2000/12/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 93/22/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről, HL L 145., 2004.4.30., 1. o.

A piaci visszaélésekről szóló irányelv (MAD) Az Európai Parlament és a Tanács 2003. január 28-i 2003/6/EK irányelve a bennfentes kereskedelemről és a piaci manipulációról (piaci visszaélés), HL L 96., 2003.4.12., 16. o.

EÉPH Európai Értékpapír-piaci Hatóság

EÉPH-rendelet Az Európai Parlament és a Tanács 2010. november 24-i 1095/2010/EU rendelete az európai felügyeleti hatóság (Európai Értékpapír-piaci Hatóság) létrehozásáról, a 716/2009/EK határozat módosításáról és a 2009/77/EK bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről, HL L 331, 2010.12.15., 84 o.

Gyanús ügyletekről szóló jelentés (STR) A piaci visszaélésekről szóló MAD-irányelv 6. cikkének (9) bekezdése értelmében az illetékes hatóságok felé olyan személy által benyújtandó jelentés, aki foglalkozásszerűen köt pénzügyi eszközökre vonatkozó ügyleteket, és akiben okkal merül fel az a gyanú, hogy valamely ügylet kimerítheti a bennfentes kereskedelem vagy a piaci manipuláció fogalmát.

Illetékes hatóságok A MiFID-irányelv 48. cikkében kijelölt illetékes hatóságok

Kereskedési algoritmus Egy befektetési vállalkozás, vagy egy befektetési vállalkozás ügyfele által meghatározott fő paraméterek alapján működő olyan számítógépes program, amely a piaci információkra reagálva automatikus megbízásokat generál a kereskedési platformok felé.

Kereskedési platform Szabályozott piac vagy multilaterális kereskedési rendszer (MTF).

Közvetlen piaci elérés (DMA) Olyan megállapodás, amelynek hatálya alatt egy adott kereskedési platform tagjaként, résztvevőjeként vagy felhasználójaként egy befektetési vállalkozás meghatározott ügyfelek részére (ideértve az elfogadható partnereket is) lehetővé teszi megbízások elektronikus úton történő megadását a befektetési vállalkozás belső elektronikus kereskedési rendszereihez, abból a célból, hogy azokat a rendszer automatikusan, a befektetési vállalkozás saját kereskedési azonosítója alatt egy adott kereskedési platform felé továbbítsa.

MiFID végrehajtási irányelv A Bizottság 2006. augusztus 10-i 2006/73/EK irányelve a 2004/39/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a befektetési vállalkozások szervezeti követelményei és működési feltételei, valamint az irányelv alkalmazásában meghatározott kifejezések tekintetében történő

végrehajtásáról, HL L 241., 2006.9.2., 26. o.

Pénzügyi szereplők

piaci Az EÉPH-rendelet 4. cikke (1) bekezdésének meghatározása szerint: „[...] minden olyan személy, akire alkalmazandó az 1. cikk (2) bekezdésében említett aktusokba [ideértve a MiFID-irányelvet és a piaci visszaélésekről szóló MAD-irányelvet, valamint azok végrehajtó rendelkezéseit is], vagy ezen jogi aktusokat a nemzeti jogba átültető követelmény.”

Szponzorált elérés (SA)

Olyan megállapodás, amelynek hatálya alatt egy adott kereskedési platform tagjaként, résztvevőjeként vagy felhasználójaként egy befektetési vállalkozás meghatározott ügyfelek részére (ideértve az elfogadható partnereket is) lehetővé teszi megbízások elektronikus úton, a befektetési vállalkozás saját kereskedési azonosítója alatt, a befektetési vállalkozás belső elektronikus kereskedési rendszerének kikerülésével történő közvetlen továbbítását egy meghatározott kereskedési platformhoz.

III. Cél

14. Ezen iránymutatások célja, hogy biztosítsa a MiFID- és a MAD-irányelvnek mindazon rendszerek és kontrollok tekintetében történő közös, egységes és következetes alkalmazását:
- amelyeket a kereskedési platformoknak és befektetési vállalkozásoknak egy automatizált kereskedési környezetben be kell vezetniük; és
 - amelyeket a kereskedési platformoknak és befektetési vállalkozásoknak a közvetlen piaci elérésre vagy a szponzorált elérésre irányuló szolgáltatásaik során alkalmazniuk kell.

IV. Iránymutatások a kereskedési platformok, befektetési vállalkozások és illetékes hatóságok által, automatizált kereskedési környezetben alkalmazandó rendszerekről és kontrollokról

1. sz. iránymutatás: A szabályozott piacok és az MTF-ek elektronikus kereskedési rendszereire vonatkozó szervezeti követelmények

Vonatkozó jogszabályok

A szabályozott piacok tekintetében a MiFID-irányelv 39. cikkének b) és c) bekezdése.

A multilaterális kereskedési rendszerek (MTF-ek) tekintetében a MiFID-irányelv 14. cikkének (1) bekezdése és 13. cikkének (2), (4), (5) és (6) bekezdése, valamint a MiFID végrehajtási irányelv 5–9., 13., 14. és 51. cikke.

Általános iránymutatás

1. A szabályozott piacok és MTF-ek elektronikus kereskedési rendszerének (vagy rendszereinek) meg kell felelnie (felelniük) a MiFID-irányelvben és az egyéb vonatkozó uniós és nemzeti jogszabályokban foglalt, az ilyen rendszerekre alkalmazandó kötelezettségeknek, valamint figyelembe kell venniük a technológiai fejlődést és a technológiának az elektronikus kereskedési rendszerek tagjai/résztvevői, illetve felhasználói által történő használatával kapcsolatos tendenciákat. Az ilyen rendszereket

különösen úgy kell kialakítani, hogy azok alkalmasak legyenek a rajtuk keresztül folytatott üzleti tevékenységek végrehajtására, és teljesítményük lehetővé tegye a piacműködtető vagy befektetési vállalkozás által működtetett automatizált piac (vagy piacok) tevékenységének folyamatosságát és szabályszerűségét.

Részletes iránymutatások

2. Az általános iránymutatásból következően a kereskedési platformoknak legalább a következőket figyelembe kell venniük:

a) Irányítás

- Az irányítás folyamata központi jelentőséggel bír a jogszabályokban foglalt kötelezettségek betartásában. A kereskedési platformoknak általános irányítási és döntéshozatali rendszerük részeként egy szabályszerű és egyértelmű irányítási folyamat keretei között kell kialakítaniuk és beszerezniük (ideértve a kiszervezett tevékenységeket is) elektronikus kereskedési rendszereiket, illetve nyomon követniük azok működését. Az irányítási folyamatnak biztosítani kell, hogy a kulcsfontosságú döntések meghozatalához szükséges minden – többek között kereskedelmi, technikai, kockázati és megfelelőségi – megfontolást megfelelő súlyozással vesznek figyelembe. Különösen fontos a megfelelőségi és kockázatkezelési alapelveknek a rendszerbe történő integrálása. Az irányítási folyamatban egyértelműen meg kell határozni az elszámoltatható felelősök körét, a fejlesztések jóváhagyására, az első telepítésre, az azt követő frissítésekre és a nyomon követés keretében feltárt problémák megoldására vonatkozó eljárásokkal együtt. Megfelelő eljárásokat kell bevezetni az információközlés vonatkozásában is.
- Az irányítási folyamat részeként a megfelelőségi kérdésekkel foglalkozó szakemberek feladata, hogy egyértelműen kijelöljék az adott piacműködtető vagy vállalkozás jogszabályi kötelezettségeit, valamint meghatározzák azokat a politikákat és eljárásokat, amelyek révén biztosítható, hogy a kereskedési rendszerek használata összhangban van a piacműködtető vagy vállalkozás kötelezettségeivel, és bármely vonatkozó szabály be nem tartását kivizsgálják. Ehhez az szükséges, hogy a megfelelőségi kérdésekkel foglalkozó szakemberek tisztában legyenek a kereskedési rendszerek működésének mikéntjével, de nem feltétlenül kell ismerniük az adott kereskedési rendszerek műszaki jellemzőit.

a) Kapacitás és rugalmasság

- A szabályozott piacok és MTF-ek elektronikus kereskedési rendszereinek elégséges kapacitással kell rendelkezniük az ésszerűen előrelátható üzenetforgalom kezeléséhez, és a rendszereknek méretezhetőnek kell lenniük annak érdekében, hogy a kapacitás növelésével reagálni tudjanak az üzenetek számának emelkedésére, illetve a megfelelő működésüket esetlegesen fenyegető vészhelyzetekre.

b) Üzletmenetfolytonosság

- A kereskedési platformoknak hatáson üzletmenetfolytonossági eljárásokkal kell rendelkezniük elektronikus kereskedési rendszereik vonatkozásában, amelyek révén kezelni tudják az üzletmenetfolytonosságot megszakító eseményeket, ideértve többek között a rendszerleállásokat is. Az üzletmenetfolytonossági eljárásoknak biztosítaniuk kell a kereskedés mielőbbi folytatását,

többek között rendszerleállások esetén is. Az eljárásoknak adott esetben például a következőkre kell kiterjedniük:

- a. az eljárások kidolgozásának és bevezetésének irányítása;
- b. a működésük folytonosságának biztosításához külön megoldásokat igénylő elektronikus kereskedési rendszerek működtetésére vonatkozó, megfelelő számú lehetséges forgatókönyv megfontolása;
- c. az elektronikus kereskedési rendszereiken keresztülmenő, üzleti szempontból (ideértve a megfelelőség kérdését is) kritikus adatok háttérmentése;
- d. az elektronikus kereskedési rendszer tartalékhelyszínre történő költöztetésével és onnan történő működtetésével kapcsolatos eljárásrend;
- e. a munkavállalók oktatása az eljárásokkal, illetve az egyes személyek azokon belüli szerepével kapcsolatban; és
- f. az üzletmenetfolytonossági eljárások folyamatos tesztelése, értékelése és felülvizsgálata, beleértve az ezek eredményeként felmerülő módosításokra vonatkozó eljárásokat is.

d) Tesztelés

- A kereskedési platformoknak az elektronikus kereskedési rendszer üzembe helyezését, illetve a frissítések bevezetését megelőzően egyértelmű és részletes fejlesztési és tesztelési módszereket kell alkalmazniuk. A kereskedési platformoknak többek között annak biztosítása érdekében kell alkalmazniuk ezeket a módszereket, hogy az elektronikus kereskedési rendszer kielégítse a szabályozott piacokra és MTF-ekre a MiFID-irányelvben és egyéb vonatkozó uniós vagy nemzeti jogszabályokban meghatározott kötelezettségeket, a rendszerbe ágyazott megfelelőségi és kockázatkezelési kontrollok az eredeti szándéknak megfelelően működjenek (ideértve a hibajelentések automatikus generálását), és az elektronikus kereskedési rendszer kielezett piaci körülmények között is eredményesen tudjon működni.

e) Nyomon követés és felülvizsgálat

- A kereskedési platformoknak valós időben kell nyomon követniük elektronikus kereskedési rendszereiket. A feltárt problémákkal megfelelő módon, az ésszerűség keretein belül a lehető leghamarabb és azok prioritási sorrendjét figyelembe véve kell foglalkozniuk, és szükség esetén képesnek kell lenniük az elektronikus kereskedési rendszer kiigazítására, csökkentett módban történő működtetésére vagy leállítására. Az elektronikus kereskedési rendszerekkel kapcsolatos problémák megoldására vonatkozó döntések meghozatalakor a lehető legnagyobb mértékben figyelembe kell venni, hogy a kereskedési platformok működtetőinek rendezett módon kell eljárniuk.
- A kereskedési platformok folyamatos és eredményes működésének biztosítása érdekében a kereskedési platformok működtetőinek rendszeres időközönként felül kell vizsgálniuk és értékelniük kell elektronikus kereskedési rendszereiket, valamint az ezekhez kapcsolódó irányítási, elszámoltathatósági és engedélyezési folyamatokat és a kapcsolódó üzletmenetfolytonossági eljárásokat. A felmerülő hiányosságokat e felülvizsgálatok és értékelések alapján kell orvosolniuk.

A felülvizsgálati és értékelési folyamatnak bizonyos fokig függetlennek kell lennie, ami például belső ellenőrzéssel vagy harmadik személyek bevonásával érhető el.

f) Biztonság

- A kereskedési platformoknak rendelkezniük kell a fizikai és elektronikai biztonságot célzó folyamatokkal és eljárásokkal, amelyeket úgy terveztek meg, hogy azok védelmet nyújtsanak az elektronikus kereskedési rendszereknek a visszaélések és illetéktelen hozzáférés ellen, valamint biztosítsák a rendszerek részét képező vagy azokon továbbított adatok integritását.

g) Humánerőforrás

- A kereskedési platformoknak rendelkezniük kell olyan folyamatokkal és eljárásokkal (ideértve a munkaerő-toborzást és oktatást), amelyek révén meghatározzák munkaerő-szükségletüket, illetve amelyek biztosítják, hogy elektronikus kereskedési rendszereik kezeléséhez elégséges számú, a megfelelő készségekkel és tapasztalattal rendelkező munkavállalót alkalmazzanak. Ennek keretein belül olyan, az adott elektronikus kereskedési rendszerekre, valamint azok nyomon követésére és tesztelésére vonatkozó tudással rendelkező munkavállalókat kell alkalmazniuk, akik rendelkeznek a szabályozott piac tagjai/résztevői vagy az MTF felhasználói által folytatott kereskedéssel és a szabályozott piacokra vagy MTF-ekre vonatkozó jogszabályi kötelezettségekkel kapcsolatos ismeretekkel is.

h) Nyilvántartás és együttműködés

- A kereskedési platformok legalább a fenti a)–g) pontokban említett ügyekben kötelesek nyilvántartást vezetni elektronikus kereskedési rendszereikkel kapcsolatban. Ide tartoznak a kulcsfontosságú döntésekkel, a rendszerek tulajdonságaival, a tesztelési módszertannal, a tesztek eredményeivel és az időszakos felülvizsgálatokkal kapcsolatos információk. A nyilvántartásoknak elég részletesnek kell lenniük ahhoz, hogy az illetékes hatóságok számára lehetővé tegyék a kereskedési platformra vonatkozó kötelezettségek betartásának nyomon követését. Az MTF-eket működtető piacműködtetők és befektetési vállalkozások legalább öt évig kötelesek megőrizni nyilvántartásaikat. A szabályozott piacokat működtető piacműködtetők legalább az illetékes nemzeti hatóságuk által előírt ideig kötelesek megőrizni nyilvántartásaikat.
- A kereskedési platformok a saját tagállamukban érvényben lévő felügyeleti szabályrendszerrel összhangban kötelesek tájékoztatni az illetékes hatóságokat minden olyan jelentős kockázatról, amely hatással lehet a rendszer technikai működésének hatékony és eredményes irányítására, valamint mindazokról a lényeges eseményekről, ahol ezek a kockázatok formát öltenek.

2. sz. iránymutatás: A befektetési vállalkozások elektronikus kereskedési rendszereire (ideértve a kereskedési algoritmusokat is) vonatkozó szervezeti követelmények

Vonatkozó jogszabályok: A MiFID-irányelv 13. cikkének (2), (4), (5) és (6) bekezdése, valamint a MiFID végrehajtási irányelv 5–9., 13., 14. és 51. cikke.

Általános iránymutatás

1. A befektetési vállalkozás elektronikus kereskedési rendszerének (vagy rendszereinek), ideértve a kereskedési algoritmusokat is, biztosítaniuk kell, hogy a vállalkozás kielégíti a MiFID-irányelvben

és egyéb vonatkozó uniós vagy nemzeti jogszabályokban meghatározott követelményeket, valamint azoknak a kereskedési platformoknak a szabályait, amelyeknek megbízásait küldi. Az ilyen rendszereket különösen úgy kell kialakítani, hogy azok jól alkalmazhatók legyenek a rajtuk keresztül folytatott üzleti tevékenységek végrehajtására, és teljesítményük lehetővé tegye a vállalkozás befektetési szolgáltatásai teljesítésének, valamint az automatizált kereskedési környezetben végzett tevékenységeinek folyamatosságát és szabályszerűségét.

Részletes iránymutatások

2. Az általános iránymutatásból következően a befektetési vállalkozásoknak legalább a következőket figyelembe kell venniük:

a) Irányítás

- Az irányítás folyamata központi jelentőséggel bír a jogszabályokban foglalt kötelezettségek betartásában. A befektetési vállalkozásoknak általános irányítási és döntéshozatali rendszerük részeként egy szabályszerű és egyértelmű irányítási folyamat keretei között kell kialakítaniuk és beszerezniük (ideértve a kiszervezett tevékenységeket is) elektronikus kereskedési rendszereiket (ideértve a kereskedési algoritmusokat is), illetve nyomon követniük azok működését. Ennek az irányítási folyamatnak biztosítania kell, hogy a kulcsfontosságú döntések meghozatalához szükséges minden – többek között kereskedelmi, technikai, kockázati és megfelelőségi – megfontolást megfelelő súlyozással vesznek figyelembe. Különösen fontos a megfelelőségi és kockázatkezelési alapelveknek a rendszerbe történő integrálása. Az irányítási folyamatban egyértelműen meg kell határozni az elszámoltatható felelősök körét, a fejlesztések jóváhagyására, az első telepítésre, az azt következő frissítésekre és a nyomon követés keretében feltárt problémák megoldására vonatkozó eljárásokkal együtt. Megfelelő eljárásokat kell bevezetni az információközlés vonatkozásában is.
- Az irányítási folyamat részeként a megfelelőségi kérdésekkel foglalkozó szakemberek feladata, hogy egyértelműen kijelöljék a vállalkozás jogszabályi kötelezettségeit, valamint meghatározzák azokat a politikákat és eljárásokat, amelyek révén biztosítható, hogy a kereskedési rendszerek és algoritmusok használata összhangban van a vállalkozás kötelezettségeivel, és bármely vonatkozó szabály be nem tartását vizsgálják. Ez azt jelenti, hogy a megfelelőségi kérdésekkel foglalkozó szakembereknek tisztában kell lenniük a kereskedési rendszerek és algoritmusok működésének mikéntjével, de nem feltétlenül kell ismerniük az adott kereskedési rendszerek vagy algoritmusok műszaki jellemzőit.

b) Kapacitás és rugalmasság

- A befektetési vállalkozás elektronikus kereskedési rendszereinek elégséges kapacitással kell rendelkezniük az ésszerűen előrelátható üzenetforgalom kezeléséhez. A kapacitásnak méretezhetőnek kell lennie, és képesnek kell lennie arra, hogy reagáljon az üzenetek számának emelkedésére, illetve a rendszer megfelelő működését esetlegesen fenyegető vészhelyzetekre.

c) Üzletmenetfolytonosság

- A befektetési vállalkozásoknak megfelelő, ésszerű és eredményes üzletmenetfolytonossági eljárásokkal kell rendelkezniük elektronikus kereskedési rendszereik vonatkozásában, amelyek révén kezelni tudják az üzletmenetfolytonosságot megszakító eseményeket (és amelyek szükség

esetén biztosítani tudják a kereskedés mielőbbi folytatását), ideértve többek között a rendszerleállásokat is. Ezeknek az eljárásoknak adott esetben például a következőkre kell kiterjedniük:

- a. az eljárások kidolgozásának és bevezetésének irányítása;
- b. a működésük folytonosságának biztosításához külön megoldásokat igénylő elektronikus kereskedési rendszerek működtetésére vonatkozó, megfelelő számú lehetséges forgatókönyv megfontolása;
- c. az elektronikus kereskedési rendszereiken keresztülmenő, üzleti szempontból (ideértve a megfelelőség kérdését is) kritikus adatok háttérmentése;
- d. az elektronikus kereskedési rendszernek egy tartalék helyszínre történő költöztetésével és onnan történő működtetésével kapcsolatos eljárásrend;
- e. a munkavállalók oktatása az eljárásokkal, illetve az egyes személyek azokon belüli szerepével kapcsolatban; és
- f. az üzletmenetfolytonossági eljárások folyamatos tesztelése, értékelése és felülvizsgálata, beleértve az ezek eredményeként felmerülő módosításokra vonatkozó eljárásokat is.

d) Tesztelés

- A befektetési vállalkozásoknak az elektronikus kereskedési rendszer vagy kereskedési algoritmus üzembe helyezését, illetve a frissítések bevezetését megelőzően egyértelmű és részletes fejlesztési és tesztelési módszereket kell alkalmazniuk. Az algoritmusok esetében ilyen módszer lehet például a teljesítményszimuláció/visszamérés, vagy offline tesztelés a kereskedési platform tesztkörnyezetében (amennyiben a piacműködtetők lehetővé teszik a tesztek lefolytatását). A befektetési vállalkozásoknak többek között annak biztosítása érdekében kell alkalmazniuk ezeket a módszereket, hogy az elektronikus kereskedési rendszer vagy kereskedési algoritmus kielégítse a befektetési vállalkozásra a MiFID-irányelvben és egyéb vonatkozó uniós és nemzeti jogszabályokban meghatározott kötelezettségeket és az általuk használt kereskedési platformok szabályait; a rendszerbe, vagy az algoritmusba beágyazott megfelelőségi és kockázatkezelési kontrollok az eredeti szándéknak megfelelően működjenek (ideértve a hibajelentések automatikus generálását); és az elektronikus kereskedési rendszer vagy algoritmus kiélezett piaci körülmények között is eredményesen tudjon működni. A kiélezett piaci körülmények közötti eredményes működés azzal járhat (de nem szükségszerűen jelenti azt), hogy a rendszer vagy algoritmus ilyen körülmények között leáll.
- A befektetési vállalkozásoknak a kereskedési algoritmusokra vonatkozó tesztek (beleértve az éles kereskedési környezetben kívül elvégzett tesztek is) ahhoz a stratégiához kell igazítaniuk, amelyet a vállalkozás az algoritmus használatával követni kíván (beleértve azokat a piacokat, ahová a vállalkozás megbízásokat küld, illetve ezek szerkezeti felépítését is). A befektetési vállalkozásnak ezenkívül gondoskodnia kell arról, hogy ezek a tesztek arányban legyenek mindazon kockázatokkal, amelyek a stratégiából adódóan a vállalkozást, valamint azon kereskedési platformok által üzemben tartott piacok tisztességes és rendezett működését érintik, amelyek felé a befektetési vállalkozás megbízásait az adott algoritmus segítségével továbbítani szándékozik. A befektetési vállalkozásoknak további tesztek is elvégezniük, amennyiben változás áll be

azoknak a piacoknak a körében, amelyeken az adott algoritmust eredetileg használni szándékozták.

- A befektetési vállalkozásoknak ellenőrzött keretek között, megfelelő körültekintéssel kell éles környezetben üzembe helyezniük a kereskedési algoritmusokat, például oly módon, hogy korlátozzák a kereskedett pénzügyi eszközök számát, a megbízások értékét és számát, valamint a megbízásokat fogadó piacok számát. Erre azért van szükség, hogy a vállalkozás ellenőrizni tudja, hogy az adott algoritmus éles környezetben az elvárt módon működik-e, és ellenkező esetben végre tudja hajtani a szükséges változtatásokat.

e) Nyomon követés és felülvizsgálat

- A befektetési vállalkozásoknak valós időben kell nyomon követniük elektronikus kereskedési rendszereiket, ideértve a kereskedési algoritmusokat is. A feltárt problémákkal megfelelő módon, az ésszerűség keretein belül a lehető leghamarabb és azok prioritási sorrendjét figyelembe véve kell foglalkozniuk, és szükség esetén képesnek kell lenniük az elektronikus kereskedési rendszer vagy kereskedési algoritmus kiigazítására, csökkentett módban történő működtetésére, vagy azonnali leállítására. Az elektronikus kereskedési rendszereikben felmerülő problémák kezelése érdekében tett intézkedéseik során a befektetési vállalkozásoknak a lehető legnagyobb mértékben figyelembe kell venniük, hogy a szabályozott piacok tagjainak/résztvevőinek és használóinak lehetőség szerint minél rendezettebb módon kell eljárniuk.
- A befektetési vállalkozásoknak rendszeres időközönként felül kell vizsgálniuk és értékelniük kell elektronikus kereskedési rendszereiket és kereskedési algoritmusait, az ezekhez kapcsolódó irányítási, elszámoltathatósági és engedélyezési kereteket, valamint a kapcsolódó üzletmenetfolytonossági eljárásokat. A feltárt hiányosságokat e felülvizsgálatok és értékelések alapján kell orvosolniuk. A felülvizsgálati és értékelési folyamatnak bizonyos fokig függetlennek kell lennie, ami például belső ellenőrzéssel vagy harmadik személyek bevonásával érhető el. A kereskedési algoritmusok teljesítményének felülvizsgálatakor értékelni kell, hogy azok milyen hatást gyakorolnak a piac integritására és stressztűrő képességére, illetve milyen eredményekkel járnak azok a stratégiák, amelyek végrehajtására az adott algoritmust használják.

f) Biztonság

- A befektetési vállalkozásoknak rendelkezniük kell a fizikai és elektronikai biztonságot célzó folyamatokkal és eljárásokkal, amelyeket úgy terveztek meg, hogy azok védelmet nyújtsanak elektronikus kereskedési rendszereiknek és kereskedési algoritmusaiknak a visszaélések és illetéktelen hozzáférés ellen, valamint biztosítsák a rendszerek és algoritmusok részét képező vagy azokon továbbított adatok integritását.

g) Humánerőforrás

- A befektetési vállalkozásoknak rendelkezniük kell olyan folyamatokkal és eljárásokkal (ideértve az oktatást és munkaerő-toborzást), amelyek révén meghatározzák munkaerő-szükségletüket, illetve amelyek biztosítják, hogy elektronikus kereskedési rendszereik és kereskedési algoritmusaik kezeléséhez elegendő számú, a megfelelő készségekkel és tapasztalattal rendelkező munkavállalót alkalmazzanak. Ennek keretein belül olyan, az adott elektronikus kereskedési rendszerekre és algoritmusokra, valamint az ilyen rendszerek és algoritmusok nyomon követésére és tesztelésére vonatkozó tudással rendelkező munkavállalókat kell alkalmazniuk, akik rendelkeznek a

vállalkozás által annak kereskedési rendszerei és algoritmusai révén végrehajtott kereskedési stratégiákkal, valamint az adott vállalkozásra vonatkozó jogszabályi kötelezettségekkel kapcsolatos ismeretekkel is.

h) Nyilvántartás és együttműködés

- A befektetési vállalkozások kötelesek legalább öt évig megőrizni az elektronikus kereskedési rendszereikkel (és kereskedési algoritmusaiikkal) kapcsolatos és a 3. bekezdésben érintett ügyekre vonatkozó nyilvántartásaikat, beleértve a kulcsfontosságú döntésekkel, az egyes algoritmusok által végrehajtott kereskedési stratégiával vagy stratégiákkal, a rendszerek tulajdonságaival, a tesztelési módszertannal, a tesztek eredményeivel és az időszakos felülvizsgálatokkal kapcsolatos információkat. A nyilvántartásoknak elég részletesnek kell lenniük ahhoz, hogy az illetékes hatóságok számára lehetővé tegyék a vállalkozásokra vonatkozó kötelezettségek betartásának nyomon követését.
- A befektetési vállalkozások a saját tagállamukban érvényben lévő felügyeleti szabályrendszerrel összhangban kötelesek tájékoztatni az illetékes hatóságokat minden olyan jelentős kockázatról, amely hatással lehet az elektronikus kereskedési rendszerek és algoritmusok technikai működésének hatékony és eredményes irányítására, valamint mindazokról a lényeges eseményekről, ahol ezek a kockázatok formát öltenek.

3. sz. iránymutatás: Az automatizált kereskedési környezetben folytatott tisztességes és rendezett kereskedés előmozdítását célzó, a szabályozott piacokra és az MTF-ek re vonatkozó szervezeti követelmények

Vonatkozó jogszabályok

A szabályozott piacok tekintetében a MiFID-irányelv 39. cikkének b), c) és d) bekezdése, valamint 42. és 43. cikke.

A multilaterális kereskedési rendszerek (MTF-ek) tekintetében a MiFID-irányelv 14. cikkének (1) és (4) bekezdése, 13. cikkének (2), (5) és (6) bekezdése, 42. cikkének (3) bekezdése és 26. cikke, valamint a MiFID végrehajtási irányelv 13., 14. és 51. cikke.

Általános iránymutatás

1. A szabályozott piacok és MTF-ek elektronikus piacaikon folytatott tisztességes és rendezett kereskedésre vonatkozó szabályainak és eljárásainak meg kell felelniük az e piacokon folytatott kereskedés jellegének és mértékének, beleértve a tagok, résztvevők és felhasználók típusait és azok kereskedési stratégiáit.

Részletes iránymutatások

2. Az általános iránymutatásból következően a kereskedési platformok szabályainak és eljárásainak legalább a következőkre ki kell terjedniük:

a) A nem hitelintézetnek vagy befektetési vállalkozásnak minősülő tagokra és résztvevőkre vonatkozó követelmények

- A kereskedési platformok kötelesek megfelelően átvilágítani az uniós jog értelmében hitelintézetnek vagy befektetési vállalkozásnak nem minősülő személyek által beadott tagsági/résztevői vagy felhasználói státuszra vonatkozó kérelmeket.
- A kereskedési platformoknak meg kell határozniuk a hitelintézetnek vagy befektetési vállalkozásnak nem minősülő tagokkal vagy résztvevőkkel szemben támasztott szervezeti követelményeket (szükség esetén figyelembe véve az EGT-n kívül engedéllyel rendelkező vállalkozásokat érintő kontrollokat), beleértve az adott platform szabályaival ellentétes kereskedés nyomán követésére és a kockázatok kezelésére vonatkozó előírásokat. A kereskedési platformok szabályainak meg kell követelniük, hogy a nem befektetési vállalkozásnak minősülő tagok/résztevők és felhasználók betartsák e dokumentum befektetési vállalkozásokra vonatkozó iránymutatásait.

b) Informatikai kompatibilitás

- A kereskedési platformoknak egységes alkalmasságvizsgálatok elvégzése révén kell biztosítaniuk, hogy a tagok és résztvevők által a platform eléréséhez használt rendszerek legalább olyan szintű funkcionalitással rendelkezzenek, amely összhangban van a kereskedési platform elektronikus kereskedési rendszerével, és nem veszélyezteti az adott platformon történő tisztességes és rendezett kereskedést.

c) Ügyletkötés előtti és utáni ellenőrzések

- A platformon történő rendezett kereskedés biztosítása érdekében a kereskedési platformoknak meg kell határozniuk a tagok/résztevők és felhasználók kereskedési tevékenységeinek ügyletkötés előtti és utáni ellenőrzésére vonatkozó minimumkövetelményeket (ideértve a kereskedési rendszerekhez való jogosulatlan hozzáférés elkerülését biztosítani hivatott kontrollmechanizmusokat is). Különösen ellenőrizni kell a megbízások árának és mennyiségének szűrését (ez a követelmény nem érinti a tagok/résztevők és felhasználók saját ügyletkötés előtti és utáni ellenőrzéseik végrehajtására vonatkozó felelősségét).

d) Kereskedők hozzáférése és szakismerete

- A kereskedési platformoknak egységes előírásokkal kell rendelkezniük a megbízások rögzítésére szolgáló rendszereket használó tagok/résztevők és felhasználók megbízásából eljáró személyek szaktudására vonatkozóan.

d) Hozzáférés korlátozása és az ügyletekbe való beavatkozás

- A kereskedési platformoknak képesnek kell lenniük arra, hogy részben vagy teljes egészében megakadályozzák tagjaiknak vagy résztvevőiknek a piacaikhoz történő hozzáférését, illetve adott ügyleteket töröljenek, módosítsanak vagy korrigáljanak. A kereskedési ügyletek törlésére, módosítására vagy korrekciójára vonatkozó szabályoknak és eljárásoknak átláthatónak kell lenniük a szabályozott piac vagy MTF tagjai/résztevői és használói számára.

e) Az ajánlati könyvet túlzott számban megterhelő megbízások kezelését szolgáló intézkedések

- A kereskedési platformoknak rendelkezniük kell olyan megoldásokkal, amelyek lehetővé teszik az ajánlati könyv mindenkor túlzott megterhelésének elkerülését, különösen úgy, hogy korlátozzák az egy résztvevő által rögzíthető megbízások számát.

f) A kapacitási korlátok túllépésének megakadályozása

- A kereskedési platformoknak rendelkezniük kell olyan megoldásokkal (mint például a teljesítménykorlátozás), amelyek segítségével elkerülhető az üzenetforgalmi kapacitás korlátainak túllépése. Ezeknek a megoldásoknak legalább az általános kereteit a tagok/résztvevők, illetve a felhasználók tudomására kell hozni.

g) A kereskedés korlátozását vagy átmeneti leállítását célzó intézkedések

- A kereskedési platformoknak rendelkezniük kell olyan megoldásokkal (például nagy ingadozások esetén a kereskedés megszakítása, vagy egy adott volument, illetve árküszöböt meghaladó megbízások automatikus elutasítása), amelyek segítségével szükség esetén a rendezett piac fenntartása érdekében korlátozhatják, illetve átmenetileg leállíthatják akár egy, akár több pénzügyi eszköz kereskedését. Ezeknek a megoldásoknak legalább az általános kereteit a tagok/résztvevők, illetve a felhasználók tudomására kell hozni.

h) Információkérés tagoktól/résztvevőktől és felhasználóktól

- A kereskedési platformoknak képesnek kell lenniük arra, hogy – a szabályozott piac vagy MTF szervezeti követelményeire és kereskedési kontrollmechanizmusaira vonatkozó szabályok és eljárások betartásának nyomon követését elősegítendő – információt szerezzenek be a tagoktól/résztvevőktől, illetve felhasználóktól.

j) Nyomon követés

- A rendezetlen kereskedés esetleges jeleinek feltárása érdekében az üzemelés ideje alatt a kereskedési platformok kötelesek a valós időhöz lehető legközelebb nyomon követni piacaik működését. Ezt az ellenőrzési feladatot olyan munkavállalónak kell végeznie, aki tisztában van a piac működésével. Gondoskodni kell arról, hogy ezek az alkalmazottak elérhetőek legyenek a platform működési helye szerint illetékes hatóság számára, és meghatalmazást kell biztosítani számukra arra vonatkozóan, hogy szükség esetén a tisztességes és rendezett kereskedés védelmében korrekciós intézkedéseket hajtsanak végre.

k) Nyilvántartás és együttműködés

- i) A kereskedési platformok kötelesek a fenti a)–j) pontokban ismertetett ügyekkel kapcsolatos információkat nyilvántartásukban rögzíteni, ideértve az említett intézkedésekkel és eljárásokkal kapcsolatban felmerülő kérdéseket is. A nyilvántartásoknak elég részletesnek kell lenniük ahhoz, hogy az illetékes hatóság számára lehetővé tegyék a kereskedési platformra vonatkozó kötelezettségek betartásának nyomon követését. Az MTF-eket működtető piacműködtetők és befektetési vállalkozások legalább öt évig kötelesek megőrizni nyilvántartásaikat. A szabályozott piacokat működtető piacműködtetők legalább az illetékes nemzeti hatóságuk által előírt ideig kötelesek megőrizni nyilvántartásaikat.

- ii) A kereskedési platformok a saját tagállamukban érvényben lévő felügyeleti szabályrendszerrel összhangban kötelesek tájékoztatni az illetékes hatóságokat minden olyan jelentős kockázatról, amely hatással lehet a tisztességes és rendezett kereskedelemre, valamint mindazokról a lényeges eseményekről, ahol ezek a kockázatok formát öltenek.

4. sz. iránymutatás: Az automatizált kereskedési környezetben megvalósított tisztességes és rendezett kereskedelem előmozdítását célzó, a befektetési vállalkozásokra vonatkozó szervezeti követelmények

Vonatkozó jogszabályok: A MiFID-irányelv 13. cikkének (2), (4), (5) és (6) bekezdése, valamint a MiFID végrehajtási irányelv 5., 6., 7. és 9., 13., 14. és 51. cikke.

Általános iránymutatás

1. A befektetési vállalkozásoknak rendelkezniük kell olyan intézkedésekkel és eljárásokkal, amelyek biztosítják, hogy a kereskedési platformokon keresztül végrehajtott automatizált kereskedési tevékenységeik – ideértve a közvetlen piaci elérés vagy szponzorált elérés biztosítására irányuló szolgáltatásaikat is – megfelelnek a MiFID-irányelv és egyéb vonatkozó uniós és nemzeti jogszabályok által megfogalmazott szabályozási előírásoknak, és különösen biztosítják az ilyen kereskedési tevékenységekkel kapcsolatos kockázatok kezelését.

Részletes iránymutatások

2. Az általános iránymutatásból következően a befektetési vállalkozások automatizált kereskedési tevékenységei vonatkozásában legalább a következő tényezőket figyelembe kell venni:

a) Árra vagy méretre vonatkozó paraméterek

- A befektetési vállalkozásoknak képesnek kell lenniük arra, hogy automatikusan blokkolják vagy töröljék azokat a megbízásokat, amelyek – megbízásonként, egy adott időszakon belül, vagy akár mindkét módon – nem felelnek meg az árra, vagy méretre vonatkozóan meghatározott paramétereknek (amelyek különböző pénzügyi eszközök esetében szükség szerint különbözőek lehetnek).

b) Kereskedési engedély

- A befektetési vállalkozásoknak képesnek kell lenniük arra, hogy automatikusan blokkolják vagy töröljék egy adott kereskedő megbízásait, amennyiben tudatában vannak annak, hogy a kereskedő nem rendelkezik az adott pénzügyi eszközre vonatkozó kereskedési engedéllyel.

c) Kockázatkezelés

- A befektetési vállalkozásoknak képesnek kell lenniük arra, hogy automatikusan blokkolják vagy töröljék azokat a megbízásokat, amelyekkel kapcsolatban felmerül annak a kockázata, hogy a vállalkozás megsérti saját kockázatkezelési küszöbét. Szükséges és megfelelő mértékű kontrollokat kell alkalmazni az egyes ügyfelek és pénzügyi eszközök, illetve ügyfelek és pénzügyi eszközök csoportjai, az egyes kereskedők, kereskedési részlegek, vagy maga a befektetési vállalkozás kitétségének vonatkozásában.

d) Összhang a szabályozási és jogi keretrendszerrel

- A befektetési vállalkozások elektronikus rendszereinek és az azok által generált megbízásoknak meg kell felelniük a MiFID-irányelv, valamint az egyéb vonatkozó uniós és nemzeti jogszabályok által a vállalkozásra rótt kötelezettségeknek, illetve a megbízást fogadó szabályozott piac vagy MTF szabályainak (ideértve a tisztességes és rendezett kereskedéssel kapcsolatos szabályokat).

e) A felügyeleti hatóságok felé irányuló beszámolási kötelezettség

- A befektetési vállalkozások a saját tagállamukban érvényben lévő felügyeleti szabályrendszerrel összhangban kötelesek tájékoztatni az illetékes hatóságokat minden olyan jelentős kockázatról, amely hatással lehet a tisztességes és rendezett kereskedésre, valamint mindazokról a lényeges eseményekről, ahol ezek a kockázatok formát öltenek.

f) Az ügyletkötés előtti ellenőrzések felülbírálata

- A befektetési vállalkozásoknak rendelkezniük kell olyan folyamatokkal és eljárásokkal, amelyek révén kezelni tudják az ügyletkötés előtti ellenőrzés során automatikusan blokkolt, de a befektetési vállalkozás által rögzíteni kívánt megbízásokat. Ezeket a folyamatokat és eljárásokat úgy kell kialakítani, hogy a szabályok betartásáért és a kockázatkezelésért felelős alkalmazottak tudomást szerezzenek arról, amikor egy ellenőrzés felülbírálatra kerül, és a felülbírálathoz szükség legyen a jóváhagyásukra.

g) A megbízások rögzítési folyamataival kapcsolatos oktatás

- A befektetési vállalkozásoknak gondoskodniuk kell arról, hogy a megbízások rögzítését végző alkalmazottak – mielőtt jogosulttá válnának a megbízások rögzítésére szolgáló rendszerek használatára – megfelelő, többek között a kereskedési platformok által támasztott követelmények betartására is kiterjedő oktatásban részesüljenek a rögzítési folyamatok tekintetében. Az oktatás formája lehet például a tapasztalt kereskedők által nyújtott munkahelyi továbbképzés vagy tanfolyam.

h) A szaktudással rendelkező és felhatalmazott alkalmazottak által végzett ellenőrzések és az ilyen alkalmazottak hozzáférési jogosultságai

- Abban az időszakban, amikor megbízásokat küldenek a kereskedési platformokhoz, a befektetési vállalkozások kötelesek a valós időhöz lehető legközelebb – többek között piacokon átnyúlóan is – nyomon követni megbízásaik alakulását, a rendezetlen kereskedés esetleges jeleinek feltárása érdekében. Ezt az ellenőrzési feladatot olyan alkalmazottnak kell végeznie, aki tisztában van a vállalkozás kereskedési tevékenységének folyamatával. Gondoskodni kell arról, hogy ezek az alkalmazottak elérhetőek legyenek a vállalkozás tekintetében illetékes hatóság, valamint azon kereskedési platformok számára, ahol a vállalat aktív kereskedést folytat, és felhatalmazást kell biztosítani számukra arra vonatkozóan, hogy szükség esetén korrekciós intézkedéseket hajtsanak végre.

i) A megfelelőségi kérdésekért felelős alkalmazottak által végzett szigorú ellenőrzés

- A befektetési vállalkozásoknak gondoskodniuk kell arról, hogy a megfelelőségi kérdésekért felelős alkalmazottak szorosan nyomon tudják követni a vállalkozás elektronikus kereskedési

tevékenységét annak érdekében, hogy gyorsan reagálva korrigálni tudják a hibákat, illetve a vonatkozó jogszabályok esetleges megsértését.

j) Az üzenetforgalom szabályozása

- A befektetési vállalkozásoknak gondoskodniuk kell arról, hogy képesek legyenek szabályozni az egyes kereskedési platformok felé irányuló üzenetforgalmat.

k) Működési kockázatok kezelése

- A befektetési vállalkozások az elektronikus kereskedésben rejlő működési kockázatokat megfelelő és arányos irányítási szabályok, belső kontrollmechanizmusok és belső beszámolási rendszerek révén kötelesek kezelni, adott esetben figyelembe véve az Európai Bankfelügyeleti Hatóságnak a piaccal kapcsolatos tevékenységek során felmerülő működési kockázatok kezeléséről szóló iránymutatásait¹.

l) Informatikai kompatibilitás

- A befektetési vállalkozásoknak gondoskodniuk kell arról, hogy a kereskedési platformok eléréséhez általuk használt rendszerek legalább olyan szintű funkcionalitással rendelkezzenek, amely összhangban van az adott kereskedési platform elektronikus kereskedési rendszerével, és nem veszélyezteti az adott platformon történő tisztességes és rendezett kereskedést.

m) Nyilvántartás és együttműködés

- A befektetési vállalkozások legalább öt évig kötelesek megőrizni a fenti a)–l) pontokban ismertetett ügyekhez kapcsolódó nyilvántartásaikat. A nyilvántartásoknak elég részletesnek kell lenniük ahhoz, hogy az illetékes hatóságok számára lehetővé tegyék a vállalkozásokra vonatkozó kötelezettségek betartásának nyomon követését.
- A befektetési vállalkozások a saját tagállamukban érvényben lévő felügyeleti szabályrendszerrel összhangban kötelesek tájékoztatni az illetékes hatóságokat minden olyan jelentős kockázatról, amely hatással lehet a tisztességes és rendezett kereskedésre, valamint mindazokról a lényeges eseményekről, ahol ezek a kockázatok formát öltenek.

5. sz. iránymutatás: Az automatizált piaci környezetben megvalósuló piaci visszaélések (különösen a piacbefolyásolás) megakadályozását célzó, a szabályozott piacokra és MTF-ekre vonatkozó szervezeti követelmények

Vonatkozó jogszabályok

A szabályozott piacok vonatkozásában a MiFID-irányelv 39. cikkének b) és d) bekezdése és 43. cikke, a piaci visszaélésről szóló irányelv 6. cikkének (6) és (9) bekezdése, valamint a piaci visszaélésről szóló irányelv végrehajtásáról szóló 2004/72/EK irányelv 7–10. cikke.

¹ Elérhető a következő címen: [http://www.esma.europa.eu/documents/Publications/Standards---Guidelines/2010/Management-of-op-risk/CEBS-2010-216-\(Guidelines-on-the-management-of-op-.aspx](http://www.esma.europa.eu/documents/Publications/Standards---Guidelines/2010/Management-of-op-risk/CEBS-2010-216-(Guidelines-on-the-management-of-op-.aspx)

A multilaterális kereskedési rendszerek (MTF-ek) vonatkozásában a MiFID-irányelv 14. cikkének (1) bekezdése, 13. cikkének (2), (5) és (6) bekezdése és 26. cikke, a MiFID végrehajtási irányelvnek 5–9. cikke és 51. cikke, a piaci visszaélésről szóló irányelv 6. cikkének (6) és (9) bekezdése, valamint a piaci visszaélésről szóló irányelv végrehajtásáról szóló 2004/72/EK irányelv 7–10. cikke.

Általános iránymutatás

1. A kereskedési platformoknak olyan, a saját tagállamukban érvényes konkrét felügyeleti szabályrendszert figyelembe vevő, eredményes eljárásokkal és folyamatokkal kell rendelkezniük, amelyek lehetővé teszik számukra, hogy felismerjék tagjaik/résztevőik és használóik olyan magatartását, amely az automatikus kereskedési környezetben piaci visszaélésre (különösen piacbefolyásolásra) utalhat.
2. Az automatizált kereskedési környezetben megvalósuló piacbefolyásolás különösen aggályos lehetséges esetei közé tartoznak a következők:
 - **Ping megbízások** – kis megbízások rögzítése a rejtett megbízások szintjének megállapítása céljából, különösen a nyilvános kereskedésben nem elérhető (ún. „dark”) végrehajtási helyszínek megbízásainak felmérésére.
 - **Megbízások bevitelle kereskedési szándék nélkül („quote stuffing”)** – nagyszámú megbízás bevitele, illetve törlése vagy módosítása a többi résztvevő elbizonytalanításának, kereskedési folyamatuk lelassításának és a tényleges stratégia álcázásának céljával.
 - **Gyors ármozgás kiváltása („momentum ignition”)**– ármozgási trend elindításának vagy elmélyítésének céljából megadott, a többi résztvevőt egy adott pozíció kedvező áron történő lezárását/megnyitását lehetővé tévő trend felgyorsítására vagy kiterjesztésére ösztönző megbízások vagy megbízássorozatok.
 - **„Layering” és „spoofing”** – gyakran a piaci ártól eltérő, ismételt vételi vagy eladási megbízások benyújtása ellentétes (eladási vagy vételi) ügylet végrehajtásának szándékával. Amint létrejött az ügylet, a manipulatív megbízásokat visszavonják.

Részletes iránymutatások

3. Az általános iránymutatásból következően azon kereskedési platformok folyamatainak és eljárásainak, amelyek törekszenek tagjaik/résztevőik és felhasználóik olyan magatartásának felismerésére, amely az automatizált kereskedési környezetben piaci visszaélésre (különösen piacbefolyásolásra) utalhat, többek között a következőkre kell kiterjedniük:

a) Humán erőforrás

- A kereskedési platformoknak elegendő olyan alkalmazottat kell foglalkoztatniuk, akik tisztában vannak a szabályokkal és ismerik a kereskedési tevékenységet, valamint rendelkeznek azzal a képességgel, hogy nyomon kövessék az automatizált kereskedési környezetben folyó kereskedési tevékenységet, valamint – amennyiben a piaci visszaélések kiszűrését célzó ellenőrzés a hatáskörükbe tartozik – feltárják a piaci visszaélést (különösen a piacbefolyásolást) eredményező magatartást.

b) Nyomon követés

- A kereskedési platformoknak legalább olyan rendszerekkel kell rendelkezniük (ideértve az ügyletekre és megbízásokra vonatkozó automatizált riasztórendszereket is), amelyek kapacitása elégséges ahhoz, hogy lehetővé tegye megbízások és ügyletek magas gyakoriságú, alacsony késleltetési idő mellett történő generálását annak érdekében, hogy megfelelő időbeli részletezettség mellett nyomon követhetők legyenek a tagok/részrtvevők és felhasználók által rögzített megbízások és végrehajtott tranzakciók, valamint felderíthető legyen az esetlegesen piaci visszaélésre utaló magatartás (különös tekintettel a piac befolyásolására, ideértve – amennyiben a kereskedési platformnak rálátása van erre – a piacokon átnyúló magatartást is). A rendszereknek továbbá lehetővé kell tenniük a tagok/részrtvevők és felhasználók által végrehajtott tranzakciók, valamint az esetlegesen a piacbefolyásolásával járó megbízások rögzítésének/törlésének visszakeresését.

c) Gyanús ügyletek és megbízások azonosítására és bejelentésére vonatkozó szabályok

- A kereskedési platformoknak rendelkezniük kell azoknak az ügyleteknek az azonosítására szolgáló eljárásokkal – és ajánlott, hogy ezek az eljárások a megbízásokra² is kiterjedjenek –, amelyek vonatkozásában gyanús ügyletekről szóló jelentést (ügynevezett STR-t) kell benyújtani a piaci visszaélések (és különösen a piacbefolyásolás) terén illetékes hatóságok felé. Ezeket a jelentéseket haladéktalanul meg kell tenni (ha kezdeti vizsgálatokra kerül sor, akkor a jelentést azonnal el kell készíteni, amint kiderül, hogy a vizsgálatok nem találtak kielégítő magyarázatot az észlelt magatartásra).

d) Felülvizsgálatok

- A kereskedési platformok kötelesek rendszeres időközönként elvégezni az esetlegesen piaci visszaélésre utaló viselkedés megakadályozására és felderítésére szolgáló eljárásaik és szabályaik felülvizsgálatát és belső ellenőrzését.

e) Nyilvántartások vezetése

- A kereskedési platformok kötelesek a fenti a)–d) pontokban ismertetett ügyekkel kapcsolatos információkat nyilvántartásukban rögzíteni, ideértve az esetleges gyanús magatartási eseményekre vonatkozó egyes riasztások kezelését vizsgáló ellenőrzési nyomvonalak eredményeit is, függetlenül attól, hogy történt-e bejelentés az adott ügyben illetékes hatóságok felé. A nyilvántartásoknak megfelelően részletesnek kell lenniük ahhoz, hogy az illetékes hatóságok számára lehetővé tegyék a kereskedési platformra vonatkozó kötelezettségek betartásának nyomon követését. Az MTF-eket működtető piacműködtetők és befektetési vállalkozások legalább öt évig kötelesek megőrizni nyilvántartásaikat. A szabályozott piacokat működtető piacműködtetők legalább az illetékes nemzeti hatóságok által előírt ideig kötelesek megőrizni nyilvántartásaikat.

²Az EÉFB által közzétett, a piaci visszaélésekről szóló MAD-irányelv végrehajtásáról szóló 3. szintű iránymutatások első és harmadik részében az EÉFB már közölte a gyanús ügyletek bejelentésére vonatkozó iránymutatásokat, amelyek a következőket mondják ki: „Az EÉFB azon az állásponton van, hogy amennyiben egy nem teljesített ügyleti megbízás felveti a piaci visszaélés gyanúját, ajánlott – feltéve, hogy az adott ország törvényei alapján nem kötelező – ezt a gyanút az illetékes hatóság tudomására hozni.” Az iránymutatásban szerepel a gyanús ügyletek bejelentéséhez használható egységes STR formanyomtatvány is (a 2005. májusi iránymutatás IV. és V. szakasza [hiv.: CESR/ 04-505B] és a 2009. májusi iránymutatás 2. szakasza [hiv.: CESR/09-219]).

6. sz. iránymutatás: Az automatizált piaci környezetben megvalósuló piaci visszaélések (különösen a piacbefolyásolás) megakadályozását célzó, a befektetési vállalkozásokra vonatkozó szervezeti követelmények

Vonatkozó jogszabályok: A MiFID-irányelv 13. cikkének (2), (5) és (6) bekezdése, a MiFID végrehajtási irányelv 5., 6. és 9. cikke, a piaci visszaélésekről szóló MAD-irányelv 6. cikkének (9) bekezdése, valamint a piaci visszaélésekről szóló MAD-irányelv végrehajtásáról szóló 2004/72/EK irányelv 7–10. cikke.

Általános iránymutatás

1. A befektetési vállalkozásoknak rendelkezniük kell olyan intézkedésekkel és eljárásokkal, amelyek révén minimalizálni tudják annak a kockázatát, hogy automatizált kereskedési tevékenységük esetleg piaci visszaéléshez (különösen a piac befolyásolásához) vezethet.
2. A piac befolyásolásának azokat a formáit, amelyek különösen aggályosak lehetnek egy magas fokon automatizált kereskedési környezetben, az 5. sz. iránymutatásban részleteztük (az általános iránymutatás 2. bekezdése).

Részletes iránymutatások

3. Az általános iránymutatásból következően az automatizált kereskedési tevékenységet végző befektetési vállalkozások intézkedéseinek és eljárásainak legalább a következőkre ki kell terjedniük:

a) A megfelelési kérdésekért felelős alkalmazottak ismeretei, készségei és hatásköre

- A befektetési vállalkozásoknak olyan eljárásokat kell alkalmazniuk, amelyek révén gondoskodni tudnak arról, hogy a megfelelési kérdésekért felelős alkalmazottak (mind a szabályozás, mind a kereskedési tevékenység vonatkozásában) elégséges ismeretekkel, készségekkel és hatáskörrel rendelkezzenek ahhoz, hogy felelősségre vonhassák a kereskedésért felelős alkalmazottakat olyan esetekben, amikor a kereskedési tevékenység a piaci visszaélés (különösen a piacbefolyásolás) gyanúját veti fel.

b) A piaci visszaélések kiszűrését célzó képzés

- A befektetési vállalkozások kötelesek minden, az ügyfelek megbízásait teljesítő, illetve saját számlás kereskedést folytató személyt oktatásban, illetve rendszeres továbbképzésben részesíteni a piaci visszaélések (különösen a piac befolyásolásának) mibenlétével kapcsolatban.

c) Nyomon követési tevékenység

- A befektetési vállalkozások kötelesek nyomon követni mind a vállalkozás nevében kereskedést folytató személyek/algorithmusok tevékenységét, mind ügyfeleik kereskedési tevékenységét, különös tekintettel a megadott, módosított és törölt megbízásokra, valamint a végrehajtott ügyletekre. Ennek részeként kötelesek olyan megfelelő rendszereket működtetni (ideértve az automatizált riasztórendszereket is), amelyek elégséges szintű időn belül képesek a piaci visszaélések (és különösen a piac manipulálásának) gyanúját valószínűsítő magatartásokat jelezni, ideértve (amennyiben a vállalkozásnak rálátása van erre) a piacokon átnyúló magatartást is.

d) Gyanús ügyletek és megbízások azonosítására és bejelentésére vonatkozó szabályok

- A befektetési vállalkozásoknak rendelkezniük kell azon ügyletek azonosítására szolgáló eljárásokkal – és ajánlott, hogy ezek az eljárások a megbízásokra is kiterjedjenek –, amelyek vonatkozásában gyanús ügyletekről szóló jelentést (ügynevezett STR-t) kell benyújtani a piaci visszaélések (különösen a piac befolyásolásának) terén illetékes hatóságok felé. Ezeket a jelentéseket haladéktalanul meg kell tenni (ha kezdeti vizsgálatokra kerül sor, akkor a jelentést azonnal el kell készíteni, amint kiderül, hogy a vizsgálatok nem találtak kielégítő magyarázatot az észlelt magatartásra).

e) A megfelelőségi szabályok és eljárások rendszeres felülvizsgálata és belső ellenőrzése

- A befektetési vállalkozások kötelesek rendszeres időközönként elvégezni az esetlegesen piaci visszaélésre utaló viselkedés megakadályozására és felderítésére szolgáló eljárásaik és szabályaik felülvizsgálatát és belső ellenőrzését.

f) Az alkalmazottak kereskedési rendszerekhez való hozzáféréseire vonatkozó, gyakran felülvizsgált szabályok

- A befektetési vállalkozások kötelesek legalább öt éven keresztül megőrizni a fenti a)–e) pontban ismertetett ügyeket lefedő, az esetleges piaci visszaélésre utaló magatartás azonosítását célzó szabályaikkal és eljárásaikkal kapcsolatos információkat, beleértve az esetleges gyanús magatartási eseményekre vonatkozó egyes riasztások kezelését vizsgáló ellenőrzések eredményeit is, függetlenül attól, hogy történt-e bejelentés az adott ügyben illetékes hatóságok felé. Ezeknek a nyilvántartásoknak elég részletesnek kell lenniük ahhoz, hogy az illetékes hatóságok számára lehetővé tegyék a vállalkozásokra vonatkozó kötelezettségek betartásának nyomon követését.

7. sz. iránymutatás: Azon szabályozott piacokra és MTF-ekre vonatkozó szervezeti követelmények, amelyek tagjai/résztvevői és felhasználói közvetlen piaci hozzáférési, illetve szponzorált hozzáférési szolgáltatást nyújtanak

Vonatkozó jogszabályok

A szabályozott piacok tekintetében a MiFID-irányelv 39. cikkének b), valamint 43. cikkének (1) bekezdése.

A multilaterális kereskedési rendszerek (MTF-ek) tekintetében a MiFID-irányelv 14. cikkének (1) bekezdése, 13. cikkének (2), (5) és (6) bekezdése és 26. cikkének (1) bekezdése, valamint a MiFID végrehajtási irányelv 5–9. cikke és 51. cikke.

Általános iránymutatás

1. A kereskedési platformoknak rendelkezniük kell olyan szabályokkal és eljárásokkal, amelyek révén gondoskodni tudnak arról, hogy amennyiben lehetővé teszik tagjaik/résztvevőik és felhasználóik számára a közvetlen piaci elérés, illetve szponzorált elérés szolgáltatásának nyújtását, a közvetlen piaci elérés és szponzorált elérés összhangban van a tisztességes és rendezett kereskedés követelményeivel. Fontos, hogy a kereskedési platformok és azok tagjai/résztvevői folyamatosan ellenőrzésük alatt tartásuk rendszereiket és szigorúan nyomon kövessék azok működését, hogy minimálisra csökkenthető legyen az ilyen harmadik felek által okozott zavarok esélye, valamint elkerülhető legyen a kereskedési platformok – akár a közvetlen piaci elérést, illetve szponzorált elérést igénybe vevő ügyfelek lehetséges

kötelességszegésének és piaccal szembeni visszaélésének, akár az ügyfelek nem megfelelő/hibás rendszereinek való – kiszolgáltatottsága.

Részletes iránymutatások

2. Az általános iránymutatásból következően a kereskedési platformoknak meg kell határozniuk, hogy engedélyezik-e tagjaik/résztevőik és felhasználók számára, hogy azok közvetlen piaci elérési, illetve szponzorált elérési szolgáltatást nyújtsanak. Amennyiben engedélyezik tagjaik vagy résztvevőik számára közvetlen piaci elérés, illetve szponzorált elérés biztosítását, szabályaiknak és eljárásaiknak legalább a következőkre ki kell terjedniük:

a) Az üzenetekért – köztük a megbízásokért – viselt végső felelősség, valamint esetleges beavatkozások és szankciók

- A kereskedési platformoknak egyértelművé kell tenniük, hogy az adott tag/résztevő vagy felhasználó kizárólagos felelősséggel tartozik a saját kereskedési kódjai alatt rögzített minden üzenetért, ideértve a megbízásokat is, ezért az ilyen megbízásokra vonatkozó szabályok vagy eljárások megszegése esetén a kereskedési platform beavatkozhat (többek között megszakíthatja a tag/résztevő vagy felhasználó hozzáférését a kereskedési platformhoz), illetve különböző szankciókat alkalmazhat.

b) Másodlagos felelősség közvetlen piaci elérés, illetve szponzorált elérés biztosítása esetén

- A kereskedési platformok és az ilyen szolgáltatásokat nyújtó vállalkozások között a közvetlen piaci eléréssel, illetve szponzorált eléréssel kapcsolatosan létrejött megállapodásokban hangsúlyozni kell, hogy a közvetlen piaci elérést, illetve szponzorált elérést biztosító vállalkozás felelősséggel tartozik a kereskedési platform felé a piaci résztvevői azonosítói kódja vagy bármely egyéb azonosítója alatt végrehajtott minden kereskedési ügyletért.

c) A tagok/résztevők által nyújtandó közvetlen piaci elérésre, illetve szponzorált elérésre vonatkozó követelmények

- A 3. sz. iránymutatás értelmében a kereskedési platformok kötelesek előírni tagjaik/résztevőik és felhasználók számára megfelelő rendszerek és eredményes kontrollmechanizmusok alkalmazását, ideértve a ügyletkötés előtti és utáni ellenőrzéseket, annak biztosítása érdekében, hogy a közvetlen piaci elérési, illetve szponzorált elérési szolgáltatások nyújtása ne befolyásolja kedvezőtlenül a szabályozott piac vagy MTF szabályainak betartását, ne vezessen rendezetlen kereskedéshez, illetve ne segítse elő az esetlegesen piaci visszaéléssel járó magatartást. Ez egyenlő mértékben vonatkozik minden olyan tagra/résztevőre és felhasználóra, amely közvetlen piaci elérési, illetve szponzorált elérési szolgáltatást nyújt.

d) A közvetlen piaci elérési, illetve szponzorált elérési szolgáltatás nyújtását megelőző átvilágítás

- A kereskedési platformok kötelesek előírni, hogy tagjaik/résztevőik és felhasználók elvégezzék azon ügyfelek átvilágítását, amelyek részére közvetlen piaci elérési, illetve szponzorált elérési szolgáltatást nyújtanak.

e) Hozzáférési jogok

- Abban az esetben, ha a szabályozott piac vagy MTF nincs meggyőződve arról, hogy az ilyen elérés összhangban lenne a tisztességes és rendezett kereskedelemre vonatkozó szabályaival és eljárásaival, a kereskedési platformoknak képesnek kell lenniük arra, hogy elutasítsák a tagjuk/részvevőjük vagy felhasználójuk által benyújtott, szponzorált elérési szolgáltatás ügyfelük részére történő nyújtásának engedélyezésére vonatkozó kérelmeket. Az ügyletkötés előtti kontroll nélküli szponzorált eléréssel kapcsolatban lásd a 8. sz. iránymutatást.

f) Megbízások nyomon követése

- A 3. sz. iránymutatásban, piacaik nyomon követésével kapcsolatban előírt kötelezettségeik részeként a kereskedési platformok kötelesek ellenőrizni tagjaik/részvevőik szponzorált elérést használó ügyfeleinek a rendszereikbe küldött megbízásait.

g) Lehetséges beavatkozások szponzorált elérés esetében

- i) A kereskedési platformoknak képesnek kell lenniük arra, hogy felfüggeszék vagy visszavonják az egyszer már megadott szponzorált elérési engedélyt, amennyiben a szabályozott piac vagy MTF nincs meggyőződve arról, hogy a további elérés összhangban lenne a tisztességes és rendezett kereskedelemre vonatkozó szabályaival és eljárásaival.
- ii) A kereskedési platformoknak képesnek kell lenniük arra, hogy az adott személy hozzáférését szponzoráló tagok vagy résztvevők megbízásaitól függetlenül letiltsák egy szponzorált elérésen keresztül kereskedést folytató személy megbízásait, oly módon, hogy a piachoz szponzorált elérési szolgáltatáson keresztül hozzáférő ügyfelekhez egyedi ügyfélazonosítót rendelnek hozzá.
- iii) A kereskedési platformoknak képesnek kell lenniük arra, hogy szükség esetén felülvizsgálják tagjaiknak/részvevőiknek vagy felhasználóiknak a szponzorált elérési vagy közvetlen piaci elérési szolgáltatást használó ügyfeleire vonatkozó belső kockázati felügyeleti rendszereit.

i) Nyilvántartások vezetése

- A kereskedési platformok kötelesek nyilvántartást vezetni a közvetlen piaci elérésre, illetve szponzorált elérésre vonatkozó szabályaikról és eljárásaikról, valamint a szponzorált elérésen keresztül végrehajtott kereskedelemmel kapcsolatos bármely jelentős eseményről. A nyilvántartásoknak elég részletesnek kell lenniük ahhoz, hogy az illetékes hatóságok számára lehetővé tegyék a kereskedési platformra vonatkozó kötelezettségek betartásának nyomon követését. Az MTF-eket működtető piacműködtetők és befektetési vállalkozások legalább öt évig kötelesek megőrizni nyilvántartásaikat. A szabályozott piacokat működtető piacműködtetők legalább az illetékes nemzeti hatóságuk által előírt ideig kötelesek megőrizni nyilvántartásaikat.

8. sz. iránymutatás: A közvetlen piaci elérési, illetve szponzorált elérési szolgáltatást nyújtó befektetési vállalkozásokra vonatkozó szervezeti követelmények

Vonatkozó jogszabályok: A MiFID-irányelv 13. cikkének (2), (5) és (6) bekezdése, valamint a MiFID végrehajtási irányelv 5-9., 13., 14. és 51. cikke.

Általános iránymutatás

1. Az ügyfeleknek közvetlen piaci elérési, illetve szponzorált elérési szolgáltatást nyújtó befektetési vállalkozások felelősséggel tartoznak az ezen ügyfelek által folytatott kereskedésért. Olyan intézkedéseket és eljárásokat kell kialakítaniuk, amelyek révén biztosítani tudják, hogy az adott ügyfelek által folytatott kereskedés összhangban legyen azon kereskedési platformok szabályaival és eljárásaival, ahová ezek az ügyfelek megbízásaikat továbbítják, és amelyek lehetővé teszik, hogy a befektetési vállalkozás teljesítse a MiFID-irányelvben, valamint az egyéb vonatkozó uniós és nemzeti jogszabályokban előírt kötelezettségeit.

Részletes iránymutatások

2. Az általános iránymutatásból következően a befektetési vállalkozásoknak legalább a következőket figyelembe kell venniük:

a) A közvetlen piaci eléréssel, illetve szponzorált eléréssel rendelkező ügyfelek átvilágítása

- A befektetési vállalkozások kötelesek leendő, közvetlen piaci elérési, illetve szponzorált elérési szolgáltatást igénybe vevő ügyfeleknek az adott ügyfelek jellegéből, leendő kereskedési tevékenységük mértékéből és összetettségéből, valamint a nyújtott szolgáltatásból adódó kockázatok megfelelő átvilágítására. Az átvilágítás adott esetben a következőkre terjedhet ki: milyen képzettséggel és kompetenciával rendelkeznek a megbízásokat rögzítő személyek, milyen kontrollmechanizmusok vannak érvényben a megbízások rögzítését célzó hozzáférés tekintetében, hogyan állapították meg a műveletek és hibák kezelésével kapcsolatos felelősségi köröket, milyen mintákat követett az ügyfél eddigi kereskedési gyakorlata során, és milyen volt eddigi kereskedési tevékenysége (amennyiben rendelkezésre áll ez az információ), valamint hogy képes-e az ügyfél teljesíteni a vállalkozás felé vállalt kötelezettségeit. Az átvilágítási folyamat során a befektetési vállalkozások megvizsgálhatják, hogy a leendő ügyfél tevékenységét irányelv, egy tagállam nemzeti törvényei vagy egy harmadik ország törvényei szabályozzák-e, illetve azt is, hogy az illetékes hatóságok és egyes kereskedési platformok milyen fegyelmi intézkedéseket fogantatosítottak velük szemben. Az átvilágítás eredményét rendszeres időközönként felül kell vizsgálni.

b) Ügyletkötés előtti ellenőrzések

- i. Az automatizált kereskedési környezetben megvalósított tisztességes és rendezett kereskedés előmozdítását célzó, a befektetési vállalkozásokra vonatkozó szervezeti követelményekről szóló 4. sz. iránymutatás 2. bekezdésében tárgyalt, közvetlen piaci eléréssel, illetve szponzorált eléréssel rendelkező ügyfelek megbízásainak ügyletkötés előtti ellenőrzése, beleértve a bizonyos paramétereken kívül eső megbízások beépített és automatikus elutasítását.
- ii. Teljes mértékben egyértelművé kell tenni, hogy egyedül a befektetési vállalkozás jogosult az ügyletkötés előtti ellenőrzések paramétereinek módosítására (azaz meg kell akadályozni, hogy a közvetlen piaci eléréssel, illetve szponzorált eléréssel rendelkező ügyfél módosíthassa azokat).
- iii. A közvetlen piaci elérést, illetve szponzorált elérést biztosító befektetési vállalkozások az ügyletkötés előtti és utáni ellenőrzésekhez használhatnak a saját tulajdonukat képező eljárásokat, beszállítótól vásárolt kontrollalkalmazásokat, valamint kiszervezett szolgáltatótól származó vagy maga a platform által biztosított kontrollmechanizmusokat (vagyis az alkalmazott kontrollmechanizmusok nem lehetnek azonosak azokkal, amelyeket a közvetlen piaci eléréssel, illetve szponzorált eléréssel rendelkező ügyfél használ). Ugyanakkor mindegyik

esetben a befektetési vállalkozást terheli a felelősség az alkalmazott kontrollmechanizmusok eredményességéért, és kizárólag a vállalkozás felelősségi körébe tartozik a kulcsfontosságú paraméterek meghatározása.

c) Előzetes kontroll és szűrés nélküli piaci elérés

- A MiFID-irányelv tiltja a szabályozott piacok és MTF-ek előzetes kontroll és szűrés nélkül történő elérését, ami azt jelenti, hogy ilyen esetben az ügyfél megbízásai nem mennek keresztül előzetes ellenőrzésen, mielőtt azokat a szabályozott piachoz vagy MTF-hez továbbítanák. Ezért a szponzorált eléréssel rendelkező ügyfeleknek soha nem lehet lehetővé tenni, hogy a kereskedési platform felé úgy küldjenek megbízásokat, hogy azok nem mennek keresztül a befektetési vállalkozás ügyletkötés előtti ellenőrzésén.

d) Nyomon követés

- i. A megbízások (és köztük a piacokon átnyúló ügyletekre vonatkozó megbízások) tekintetében a 4. sz. iránymutatás értelmében a befektetési vállalkozások által elvégzendő nyomon követésnek ki kell terjednie minden egyes megbízásra, ideértve a közvetlen piaci eléréssel, illetve szponzorált eléréssel rendelkező ügyfelektől beérkező megbízásokat is. Hasonlóképpen azoknak a rendszereknek, amelyeknek használatát a 6. sz. iránymutatás a lehetséges piaci visszaéléseknek (különösen a piac befolyásolásának) felderítése céljából a befektetési vállalkozások számára előírja, szintén ki kell terjedniük a közvetlen piaci eléréssel, illetve szponzorált eléréssel rendelkező ügyfelek megbízásaira és az általuk végrehajtott ügyletekre is.
- ii. E kötelezettségek betartása érdekében a befektetési vállalkozásoknak képesnek kell lenniük arra, hogy a vállalkozás többi megbízásától és ügyletétől elkülönítve azonosítani tudják a közvetlen piaci eléréssel, illetve szponzorált eléréssel rendelkező ügyfelek megbízásait és ügyleteit.
- iii. A befektetési vállalkozásoknak szintén képesnek kell lenniük arra, hogy azonnal felfüggeszék az egyes, közvetlen piaci eléréssel, illetve szponzorált eléréssel rendelkező ügyfelek kereskedését.

e) A felek jogai és kötelezettségei

- A befektetési vállalkozásoknak egyértelműen meg kell határozniuk mindkét félnek a közvetlen piaci elérést, illetve szponzorált elérést biztosító szolgáltatás tekintetében fennálló jogait és kötelezettségeit.

f) Nyilvántartások vezetése

- A befektetési vállalkozások kötelesek legalább öt évig megőrizni a fenti a)–e) pontokban ismertetett ügyekre vonatkozó nyilvántartásaikat, és ezeknek a nyilvántartásoknak elég részletesnek kell lenniük ahhoz, hogy az illetékes hatóságok számára lehetővé tegyék a vállalkozásokra vonatkozó kötelezettségek betartásának nyomon követését. Ennek keretében legalább a közvetlen piaci elérési, illetve szponzorált elérési szolgáltatást igénybe vevő potenciális ügyfelek átvilágításának és annak későbbi felülvizsgálatainak az eredményeit, valamint mindkét félnek a közvetlen piaci elérési, illetve szponzorált elérési szolgáltatással kapcsolatos jogait és kötelezettségeit rögzíteni kell.

